JAVASCHE COURANT.

No. 152.

ZATURDAG *den 25sten December* 1830.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 23sten december 1830.*

Van *Passaroeang* wordt ons gemeld dat men, in den avond van den 15den dezer, aldaar eenige slagen in het zuiden heeft gehoord, welke men veronderstelde, zoo als gewonelijk, uit het Tingersche gebergte te komen, terwijl men in den vroegen morgen van den daarop volgenden dag, eene zeer dikke lucht in het zuidwesten ontdekte, welke omstreeks zes ure, het geheele Tingersche gebergte en de noordelijke landen met asch bedekte. In den avond van dien dag heeft de berg *Brama*, weder zeer sterke slagen doen hooren en kolommen asch uitgeworpen, welke door den wind naar de hoofdplaats gedreven, aldaar de boomen en daken der huizen geheel bedekten. Men meende ook eene ligte aardbeving gevoeld te hebben, welke echter van zeer weinig aanbelang was.

den 24sten december 1830.

Met een onlangs alhier aangekomen schip, hetwelk den 20sten augustus jl. eene Engelsche haven heeft aangedaan, is alhier de tijding aangebragt dat de rust steeds in Frankrijk bleef bestaan, en dat de Hertog *van Orleans* als Koning der Franschen was uitgeroepen.

Uit een der Europesche dagbladen was, onder dagteekening van den 2den augustus, in de Fransche papieren bekend gemaakt, dat er in de eerste Proclamatie van gemelden Hertog een misslag was ingeslopen. Dezelve hield in *dat het Charter voortaan eene waarheid zou zijn.* Deze misslag, zoo als het daar genoemd wordt, was hersteld, en men wilde dat bij de bedoelde proclamatie zou worden gelezen: EEN *Charter zal voortaan eene waarheid wezen.* Dit scheen niet onduidelijk te doelen op een nieuw maatschappelijk verdrag, en de voorbode te zijn van de vermelde benoeming van *een Koning der Franschen* en niet zoo als tot nu toe *van Frankrijk.*

Het in ons vorig nummer bedoeld verslag ten gevolge waarvan Koning *Karel* X de ordonnantie ter ontbinding der nieuw benoemde kamer der gedeputeerden, en die tot vernietiging van de vrijheid der drukpers, en meer andere dergelijke, heeft genomen, volgt hieronder.

PARIJS, *den 27sten julij jl.*

Sire;

» Uwe ministers zouden het vertrouwen, waarmede gij hen vereert, onwaardig zijn, indien zij langer draalden met u een overzigt van onzen inwendigen toestand voor te leggen, en uwe hooge wijsheid op de gevaren opmerkzaam te maken, waarmede de dagbladen den Staat bedreigen.

» Sedert vijftien jaren heeft die toestand zich nog nimmer zoo bedenkelijk en treurig laten aanzien, als thans. Niettegenstaande de openbare welvaart eene hoogte bereikt heeft, die in onze geschiedenis zonder voorbeeld is, openbaren zich echter op bijna al de punten des Rijks teekenen van ontbinding der maatschappij en sporen van regeringsloosheid.

» De oorzaken, welke meer en meer de veerkracht van het eenhoofdig bestuur verlamd hebben, leiden thans tot eene geheele verandering van deszelfs aard en wezen; het gezag van deszelfs zedelijke kracht beroofd, delft thans in den strijd tegen den partijgeest, zoowel in de hoofdstad als in de gewesten, het onderspit; verderfelijke en alles omverwerpende leerstellingen worden openlijk verkondigd en verbreiden zich door alle klassen der maatschappij; in aller gemoederen wordt door het uitstrooijen, van geruchten, die maar al te veel geloof vinden, eene onrust levendig gehouden, die op de maatschappelijk belangen eenen verderfelijken invloed uitoefent, en daarom vordigt men thans algemeen, dat er maatregelen worden genomen, om ons voor de toekomst te beveiligen.

» De kwaadwilligheid werkt met brandenden en onvermoeiden ijver, om al de grondslagen van orde te ondermijnen, en om aan Frankrijk het geluk te ontrooven, dat het onder den schepter zijner Koningen geniet. Zij weet van alle mogelijke redenen tot ontevredenheid partij te trekken, allerlei vijandigheid aan te blazen, en onder het volk eenen geest van wantrouwen en tegenstand jegens de regering aan te kweeken; overal tracht zij zaden van onlust en burger-oorlog uit te strooijen.

» En de jongste gebeurtenissen, Sire, hebben al reeds bewezen, dat de staatkundige hartstogten, die zich tot nog toe slechts bij de hoogste klassen der maatschappij vertoond hadden, zich langzamerhand ook tot de lagere klassen eenen weg banen, en de menigte in beweging brengen. Die gebeurtenissen hebben tevens bewezen, dat de menigte niet altijd in beweging gebragt worden zoude, zonder eigen gevaar voor die genen, die dezelve uit haren rustigen gang trachten op te wekken.

» Eene menigte bijzonderheden, die gedurende de werkzaamheden der kiesvergaderingen voorgevallen zijn, bevestigen het gezegde, en zouden zoo vele voorteekenen zijn van nieuwe beroeringen, indien U. M. niet de magt in handen had, om deze ramp te verhoeden.

» Ook doet zich overal, wanneer men de zaken met aandacht gadeslaat, eene behoefte naar orde, kracht en duurzaamheid gevoelen; en juist de woelingen, waaruit men het tegendeel zoude opmaken, strekken daarvan ten bewijze.

» Men mag het niet langer ontkennen; die woelingen, welke ook zonder het grootste gevaar niet meer mogen toenemen, zijn bijna uitsluitend veroorzaakt door de vrijheid der drukpers. Eene wet op de verkiezingen, die niet minder wanorde te weeg brengt, heeft voorzeker ook het hare bijgedragen, om dezelve te onderhouden; maar men zoude zijne oogen moedwillig voor het licht moeten sluiten, om niet te zien, dat de dagbladen de hoofdoorzaak zijn van het bederf, welks voortgang zich dagelijks sterker doet gevoelen, en de voornaamste bron der rampen, die het koningrijk bedreigen.

» De ondervinding, Sire, spreekt luider, dan alle bespiegelingen. Lieden, die het anderszins aan geene heldere denkbeelden ontbreekt, en wier goede trouw men ook niet in twijfel mag trekken, hebben zich door het verkeerd begrepen voorbeeld van een naburig volk, in den waan laten brengen, dat de nadeelen, die de dagbladen veroorzaken, door de voordeelen daarvan worden opgewogen, en dat aan de buitensporigheid van het eene alle kracht wordt benomen door de buitensporigheid van het andere. Dat dit een ijdele waan was, is ten stelligste gebleken; en het algemeen gezond verstand heeft dit vraagstuk thans beslist.

» En waarlijk, de dagbladen zijn ten allen tijde, uit hunnen aard niets anders geweest, en kunnen niets anders zijn, dan werktuigen dergenen, die wanorde en oproer zoeken te stoken.

» Hoe menigvuldig en onwedersprekelijk zijn niet de bewijzen, welke tot staving dezer waarheid kunnen bijgebragt worden? De zoo te plotselinge en menigvuldige veranderingen in onze binnenlandsche staatkunde hebben geene andere oorzaak, dan de hevige en onophoudelijke werking der drukpers. Deze heeft belet, dat in Frankrijk een geregeld en bestendig regeringsstelsel werd ingevoerd, en dat men zich op den duur konde bezig houden met in al de takken van openbaar beheer die verbeteringen te doen plaats hebben, waarvoor dezelve vatbaar zijn. Al de ministers, die sedert 1814 zijn opgetreden, hebben, hoewel zij onder verschillenden invloed gevormd waren, en soms eenen geheel tegenovergestelden weg volgden, aan de zelfde hevige en hartstogtelijke aanvallen blootgestaan. De grootste opofferingen en toegeeflijkheid, de vereeniging van tegenovergestelde partijen, niets heeft een van die allen voor dit lot kunnen beveiligen.

Deze omstandigheid alleen, die zoo ruime stof tot nadenken oplevert, is genoegzaam, om den eigenlijken en onveranderlijken aard der drukpers aan te wijzen. Zij tracht door onvermoeide, dag aan dag herhaalde pogingen alle banden van gehoorzaamheid en onderdanigheid te verbreken, de veerkracht van het openbaar gezag te verlammen, hetzelve in het oog der volken te verlagen, en overal hinderpalen en beletselen aan hetzelve in den weg te leggen.

» Hare kunst bestaat niet daarin, dat zij de geneigdheid tot blinde onderwerping door eenen geest van bezadigd en vrij onderzoek zoude doen vervangen, maar veel meer daarin, dat zij de stelligste waarheden doet in twijffel trekken, en de staatkundige vraagstukken in een verkeerd daglicht stelt en door drogredenen verwart, in plaats van dezelve op eene rondborstige en nuttige wijze te onderzoeken.

» Zoo heeft de drukpers de helderste verstanden verbijsterd, de stelligste overtuigingen doen wankelen, en in het midden der maatschappij eene verwarring van beginselen doen ontstaan, die de verderfelijkste aanslagen begunstigt. Door onzekerheid in de leerstellingen tracht zij regeringloosheid in den Staat voortebereiden.

» Het verdient opmerking, Sire, dat de drukpers zelfs aan eene der voornaamste voorwaarden van haar bestaan, de openbaarheid namelijk, niet voldaan heeft. Het klinkt vreemd, maar het is echter waar, dat er in Frankrijk geene openbaarheid bestaat, indien men dat woord in deszelfs eigenlijken zin opvat. Zoo als de zaken nu staan, komen de meeste gebeurtenissen, die niet geheel verzonnen zijn, nooit ter kennis van millioenen lezers, dan in verhalen, waarin zij op de hatelijkste wijze verdraaid en geknot worden. Eene duistere wolk, door de dagbladen verwekt, verbergt de waarheid en onderschept, om dus te spreken het licht tusschen de regering en het volk. De Koningen, uwe voorvaderen, Sire, hebben altijd gaarne met hunne onderdanen in aanraking gestaan; doch de drukpers heeft aan U. M. dit genoegen misgund.

» Eene alle palen te buiten gaande losbandigheid heeft zelfs bij de plegtigste gelegenheden, noch den stelligen wil des

Konings, noch de woorden, die van den troon gesproken waren, geëerbiedigd. 's Konings wil is miskend en in een verkeerd daglicht gesteld; zijne woorden zijn op eene verraderlijke wijze uitgelegd of het voorwerp van bitteren spot geweest. Zoo heeft men zelfs de laatste daad van het koninklijk gezag, de verklaring bij het oproepen der kiezers, in de openbare meening trachten te benadeelen, nog eer dezelve ter kennis van de kiezers gekomen was.

» Dit is nog niet alles. De drukpers heeft geen minder doel, dan het oppergezag te vernederen, en zich van alle magt in den Staat meester te maken. Zich als tolk der openbare meening opwerpende, tracht zij de beraadslagingen der beide kamers te leiden, en het is niet te ontkennen, dat zij daarop eenen sterken en rampzaligen invloed uitoefent. Deze invloed heeft vooral sedert twee of drie jaren in de kamer der afgevaardigden het kenmerk van onderdrukking en dwingelandij gedragen. Gedurende dien tijd heeft men gezien, dat de dagbladen de leden, wier gevoelen met het hunne niet overeenkwam, op alle wijzen beleedigden en verguisden. Maar al te dikwerf, Sire, is de vrijheid der beraadslagingen in die kamer door de drukpers belemmerd geworden.

» Men kan aan het gedrag van de dagbladen der tegenpartij in omstandigheden, die nog later plaats gehad hebben, geenen zachteren naam geven. Na zelven een antwoord aan den Koning te hebben uitgelokt, hetwelk de voorregten van den troon aanrandde, hebben zij niet geaarzeld de herkiezing der 221 afgevaardigden, wier werk dit stuk is, als een beginsel vast te stellen. En echter had U. M. dit antwoord als beleedigend verworpen; zij had de weigering van medewerking, die daarin was uitgedrukt, openlijk gegispt; zij had haar onveranderlijk besluit geopenbaard, om de zoo openlijk miskende regten harer kroon te verdedigen. De dagbladen hebben zich daaraan niet gestoord; zij hebben zich integendeel tot taak gesteld, om de beleediging te vernieuwen, te doen voortduren en zwaarder te maken. Aan U. M. staat het te beslissen, of deze vermetele aanval langer ongestraft mag blijven.

» Maar wij moeten nog eene andere buitensporigheid der drukpers aanwijzen, die misschien de grootste is. Van het eerste begin af dier onderneming, welker roem zulk eenen zuiveren en duurzamen glans op de edele koon van Frankrijk werpt, heeft de drukpers de aanleiding en de toebereidselen daartoe, zoo wel als de daaromtrent gemaakte berekeningen met ongehoorde hevigheid gegispt. Ongvoelig voor de eer van den Staat, is het aan haar niet te wijten zoo de smet, die een barbaar op onze vlag had geworpen, is uitgewischt. Onverschillig voor de groote belangen der menschheid, heeft het niet aan haar gelegen, dat Europa niet nog in dit oogenblik onder slavernij en schandelijke schattingen zucht.

» Doch dit was nog niet genoeg; door middel van een verraad, hetwelk de wet had kunnen straffen, heeft de drukpers zich er op toegelegd, om als de geheimen der wapening openbaar te maken, en den staat onzer strijdkrachten, de sterkte onzer krijgsbenden, het aantal onzer schepen, de aangewezene rustplaatsen, de voorgenomene maatregelen tot bestrijding der wisselvalige winden en tot nadering der kust, ter kennis van den vreemdeling te brengen. Alles, zelfs de plaats, waar men landen moest, is openlijk aangeduid, juist als of men den vijand de verdediging gemakkelijker wilde maken. Ja, de drukpers heeft, — iets waarvan bij een beschaafd volk geen tweede voorbeeld bestaat — niet geschroomd, om door valsche geruchten wegens de gevaren, waarmeede men te strijden zoude hebben, moedeloosheid bij het leger te veroorzaken, en, terwijl zij het hoofd der onderneming gehaat trachtte te maken heeft zij, zijne soldaten genoegzaam tot opstand tegen hem, en tot het verlaten hunner vaandels aangezet! En dat hebben de tolken eener partij durven bestaan, die voorgeeft de echtvaderlandsche te zijn!

» De onophoudelijke woelingen dier partij in het binnenste des koningrijks strekken tot niets minder dan tot het ondermijnen der grondzuilen van de openbare rust, tot het verbreken der maatschappelijke banden, en — men mag het niet langer ontveinzen — tot het doen beven van den grond onder onze voeten. Wij zullen de uitgestrektheid van het kwaad niet ontveinzen, ten einden wij ook de uitgestrektheid onzer hulpmiddelen daartegen kunnen doen waarderen. Hoon en laster stelselmatig en in het groot geregeld, en met weergalooze volharding voortgezet, tasten van nabij of van verre, zelfs den nederigsten dienaar der regering aan. Geen uwer onderdanen, Sire, is tegen hoon beveiligd, zoodra hij van zijnen vorst het minste bewijs van vertrouwen en tevredenheid ontvangt. Alle openbare ambtenaren vinden zich als door een groot net, dat over geheel Frankrijk uitgespreid is, belemmerd; voortdurend in staat van beschuldiging gesteld, schijnen zij in zeker opzigt van de burgerlijke maatschappij uitgesloten te zijn; slechts de zoodanigen hunner worden gespaard, wier trouw wankelt; slechts zij worden geprezen, wier trouw bezweken is; al de anderen zijn door de partij aangeteekend, om later aan de gewisse wraak des volks opgeofferd te worden.

» Niet minder is de ijver, waarmede de dagbladschrijvers vergiftigde pijlen tegen den godsdienst en de priesters afschieten. Hun doel is en zal steeds zijn, om in het hart des volks alle godsdienstige begrippen, tot den laatsten kiem daarvan, uit te roeijen. Twijfel er niet aan, Sire, dat zij, door het aantasten van de gronden des geloofs, door het bederven van de bronnen der openbare zedelijkheid, en door de dienaren der altaren onophoudelijk, aan spot en verachting prijs te geven, in dit doel zullen slagen.

» Daar is buiten alle tegenspraak geene kracht in staat om het groote ontbindende vermogen der drukpers tegen te gaan. In elk tijdperk, gedurende hetwelk zij zich van alle belemmeringen had ontslagen, heeft zij de regering overmand. Men wordt op eene zonderlinge wijze getroffen, wanneer men bemerkt, dat hare werking gedurende de laatste vijftien jaren, onder zeer verschillende omstandigheden, en in spijt van de verandering van mannen, die het staatstooneel betreden hebben, steeds de zelfde geweest is. Zij heeft, in een woord, geene andere bestemming, dan die, om de omwenteling, welker beginselen openlijk door haar gepredikt worden, op nieuw te beginnen. Na bij herhaling en op verschillende tijdstippen onder het juk der censuur te zijn gebragt, heeft zij telkens van hare herkregene vrijheid geen ander gebruik gemaakt, dan om haren afgebroken arbeid voort te zetten. Om daarin met meerder uitzigt op goed gevolg voort te gaan, heeft zij werkzame medestanders gevonden in de departementale drukpers, die door het inmengen van plaatselijke ijverzucht en haat, door het aanstoken van vrees in de gemoederen van zwakke lieden, en door onophoudelijke aanrandingen van het bestuur, eenen beslissenden invloed op de verkiezingen hebben uitgeoefend.

» Deze laatste uitwerkselen, Sire, zijn voorbijgaande; maar de invloed der dagbladen op de zeden en de inborst des volks is van duurzamer aard. Die hevige logenachtige en met hartstogt gevoerde pennestrijd, is eene school van ergernis en losbandigheid, en veroorzaakt in de zeden bedenkelijke veranderingen. Zulk een strijd geeft aan de gemoederen eene verkeerde rigting, vult de hoofden op met verdenkingen en vooroordeelen, maakt van ernstige studien afkeerig, benadeelt zoo den bloei van kunsten en wetenschappen, veroorzaakt onder ons eene steeds toenemende gisting, onderhoudt zelfs in den schoot der huisgezinnen rampzalige twisten, en zoude ons eindelijk trapsgewijze tot vroegere barbaarschheid terugvoeren.

» Om nu al dit kwaad, dat door de dagbladen gewrocht wordt, te stuiten, daartoe zijn de wetten en de geregtigheid kennelijk onvermogend.

» Het zoude noodeloos zijn, de oorzaken op te sporen, die de beteugelende middelen verzwakt, en daarvan ongevoelig een onbruikbaar wapen in de hand der regering gemaakt hebben. Het is genoegzaam de ondervinding te raadplegen en den tegenwoordigen staat van zaken uit een te zetten.

» Eene krachtdadige beteugeling is moeijelijk met onze regterlijke instellingen overeen te brengen. Deze juiste opmerking was reeds sedert lang door schrandere mannen gemaakt; de gegrondheid daarvan is in den laatsten tijd nog blijkbaarder geworden. De beteugeling zoude, om aan de bestaande behoeften te voldoen, met snelheid en kracht hebben moeten werken; hare werking is intusschen langzaam, zwak en genoegzaam nietig gebleven. Wanneer de regterlijke magt tusschen beiden treedt, is de schade reeds toegebragt; zij wordt door de straf op verre na niet hersteld, maar integendeel nog grooter door ergerlijke openbare pleitgedingen.

» De regters worden het vervolgen eindelijk moede; maar de uitspattingen der drukpers hebben geen einde. De eersten aarzelen om voort te gaan, vermits er al te veel te straffen valt; de kracht der drukpers wordt te grooter, naar mate hare wanbedrijven vermenigvuldigen.

» De regterlijke vervolging is, onder verschillende omstandigheden, nu eens een tijd lang werkzamer, en dan weder slapper geweest. Maar wat stoort zich de drukpers aan den ijver of de laauwheid van het openbaar ministerie? Zij tracht in de verdubbeling harer buitensporigheden eenen waarborg voor derzelver straffeloosheid te vinden.

Het is door menigvuldige gevallen bewezen, dat de voorzorgen, welke bij de bestaande wetten zijn genomen, onvoldoende of liever onnut zijn. Even duidelijk is het gebleken, dat de openbare veiligheid door de buitensporigheid der drukpers in gevaar gebragt wordt. Het is tijd, en meer dan tijd, om derzelver verderfelijken voortgang te stuiten.

» Hoor slechts, Sire, dien kreet van verontwaardiging en schrik, die van alle kanten van uw Rijk opgaat! Alle vredelievende en welgezinde lieden, alle vrienden der orde, heffen smekende hunne handen tot U. M. op. Allen bidden zij u, dat gij hen behoedt voor de vernieuwing der rampen, waardoor zij zelve of hunne vaderen zoo veel geleden hebben. Hunne vrees is te gegrond, om er geen acht op te slaan; hunne wenschen zijn te billijk, om ze niet te vervullen.

» Er bestaat slechts één middel, om daaraan te voldoen; de terugkeer namelijk tot de grondwet. De woorden van het achtste artikel daarvan mogen dubbelzinnig zijn, derzelver bedoeling is klaar. Het is zeker, dat de grondwet de vrijheid der dagbladen en tijdschriften niet heeft toegestaan. Het regt om zijne eigene denkwijze te uiten, sluit voorzeker niet het regt in, om er, een beroep van te maken, eens anders denkwijze te openbaren. Het eene is het gebruik van een regt, hetwelk de wet heeft kunnen vrijlaten of aan beperkingen onderwerpen; het andere is een tak van nijverheid, die nog meer dan andere takken, onder toezigt van het openbaar gezag moet staan.

» De bedoelingen der grondwet, te dezen opzigte, zijn naauwkeurig uiteen gezet in de wet van 21 october 1814, die in zekeren zin als een aanhangsel der grondwet moet beschouwd worden; waaraan men te minder kan twijfelen, wanneer men bedenkt, dat die wet den 5den julij, dat is ééne maand na de afkondiging der grondwet, aan de kamers werd aangeboden. Zelfs in 1819, het tijdstip, waarop in de kamers een ander stelsel werd aangenomen, werd in dezelve openlijk verkondigd, dat art. 8 der grondwet van geene toepassing was op de dagbladen. Deze waarheid wordt voorts bevestigd door de wetten, waarbij aan de eigenaars van dagbladen het stellen van borgtogt ten pligt wordt gemaakt.

» De vraag blijft nog over, Sire, op welke wijze men tot de grondwet en de wet van 21 october 1814 zal terugkeeren?

Deze vraag is door de tegenwoordige bedenkelijke omstandigheden opgelost geworden.

» Wij moeten ons zelven niet misleiden! wij kunnen de gewone middelen, die zich in een regerings-stelsel bij vertegenwoordiging aanbieden, niet te baat nemen. De beginselen, waarop die regering gevestigd is, zijn te midden der staatkundige veranderingen en afwisselingen niet ongeschonden gebleven. Het beginsel eener woeste volksregering, hetwelk tot in onze wetten is doorgedrongen, tracht de plaats van het wettig gezag in te nemen. De volksleiders dwingen de verkiezingen naar hunnen zin, door middel van de dagbladen en van talrijke vereenigingen. Zij hebben, zoo veel in hun was, de geregelde uitoefening belemmerd van het gewigtigste voorregt der kroon, dat namelijk van de kamer der afgevaardigden te kunnen ontbinden. Hierdoor is de staatsregeling geschokt; U. M. alleen bezit de magt, om dezelve weder te bevestigen en op hare vaste grondslagen te herstellen.

» Het is niet alleen een regt, maar het is de pligt van het oppergezag, om voor derzelver handhaving te waken. Geene regering ter wereld zoude zich kunnen staande houden, indien zij niet het regt had, om in hare veiligheid te voorzien. Dit regt gaat boven de wet; want het ligt in den aard der zaken. Deze stellingen, Sire, zijn niet slecht door den tijd bevestigd geworden maar zij hebben ook de stem van alle staatsregtsgeleerden in Europa voor zich.

» Doch voor die stellingen pleit nog meer de grondwet zelve. Artikel 14 dier wet heeft U. M. met genoegzame magt bekleed, wel niet om onze instelling te veranderen, maar om dezelve te bevestigen en duurzamer te maken.

» Dringende noodzakelijkheid gebiedt, dat ten spoedigste van deze hooge magt gebruik gemaakt worde. Het oogenblik is gekomen, dat men maatregelen moet nemen, die met den geest der grondwet overeenkomen, ofschoon zij tegen de wettige orde strijden, waaraan men zoo lang mogelijk, doch te vergeefs, getrouw is gebleven.

» Uwe Ministers, Sire, die den goeden uitslag dezer maatregelen moeten bewerken, aarzelen niet u dezelve voor te stellen, in de vaste overtuiging, dat de regtvaardigheid zegepralen zal."

Dit stuk is door al de ministers, met uitzondering van den heer *de Bourmont*, onderteekend, en voert alzoo de handteekening van de heeren *de Polignac*, *Chantelauze*, *de Haussez*, *Peyronnet*, *Montbel*, *Guernon-Ranville* en *Capelle*.

Eene gewigtige bepaling van de koninklijk verordening op de uitoefening van het kiesregt, bestaat daarin, dat de grond- en personele belasting voortaan alleen het vermogen zal geven, om tot de keuze van candidaten en gedeputeerden mede te werken, en dat de belasting van het patent daartoe niet meer zal baten. — De talrijke klasse der fabrikanten wordt alzoo van den uitoefening van dat regt beroofd.

Eene niet minder gewigtige bepaling is, dat het aantal der gedeputeerden van 430 tot 258 wordt teruggebragt, en dat de zevenjarige duur der kamer wordt afgeschaft en weder vervangen door eene jaarlijksche vernieuwing van het een vijfde gedeelte. — Beide deze verordeningen, die der vermeerdering en van den zevenjarigen duur, (welke laatste steeds, en niet regt, is aangemerkt als eene schending van het charter) zijn in der tijd door de partij der congregatie, in haar vermeend belang in eenen wettigen vorm doorgedrongen Thans, nu de kleine grondbezitters alleen candidaten benoemen, en de groote grondbezitters voor de helft andere personen kunnen kiezen dan deze candidaten, schijnt het ministerie zich van den zevenjarigen duur te kunnen ontslaan.

Bij het rapport wordt art. 14 van het charter als genoegzaam aangemerkt, om de wetten door ordonnancien te doen vervallen; bij de ordonnantien zelven wordt er echter geene melding van gemaakt.

Reeds dadelijk heeft de prefect van politie de drukkers doen waarschuwen, dat zij zich wachten zouden van dagbladen te drukken, welker uitgave niet door het bestuur was gewettigd. — Verscheidene derzelve hebben dien ten gevolge den druk geweigerd, en zijn door de uitgevers *en refêré* geroepen voor den president der regtbank, den heer *de Belleyme*. Deze heer was prefect van politie, toen het ministerie *Martignac* plaats moest maken voor dat van prins *Polignac*, en heeft den laatstgenoemden geenszins ten dienste willen zijn. — Het was allezins belangrijk te vernemen, op hoedanig eene wijze deze regter zoude denken omtrent de geldigheid der koninklijke ordonnantie, in zoo verre daarbij *wettelijke* bepalingen werden om verre geworpen, doch hij heeft den grond der zaak onaangeroerd gelaten, en uithoofde de ordonnantie niet in behoorlijken *vorm* was afgekondigd, de drukkers gelast te drukken. Op deze wijze zijn nog eenige oppositie-bladen, protest inhoudende van de [illegible], tegen de opheffing der wettelijke vrijheid der drukpers, in 't licht gegeven, doch van de zijde van de monarchalen wordt reeds verkondigd, dat er ernstige maatregelen zullen worden genoemen, om het verbreiden van niet geautoriseerde dagbladen of gedrukte werken krachtdadig tegen te gaan. [De meest bekende liberale bladen zijn dan ook niet met de post verzonden.]

Het gevoelen der regterlijke magt zal in dezen van hoog gewigt zijn. Men herrinnert zich dat het geregtshof van Parijs eenmaal het betoog, dat het ministerie belastingen zoude willen heffen, toegestemd door eene kamer, die *niet* volgens de wet zoude zijn verkozen, als *laster* heeft aangemerkt. — Men spreekt dan ook reeds van het instellen van prevotale hoven.

In den beginne schijnt men door de ordonnantien als het ware geheel uit het veld te zijn geslagen. Des avonds moeten er in het palais-roijal eenige bewegingen hebben plaats gehad, die echter, volgens de ministeriele bladen, binnen weinige minuten zijn bedwongen. Volgens de laatste berigten was men echter niet zonder vrees voor meerdere onlusten, en waren de troepen der bezetting grootendeels onder de wapenen.

De minister *de Peyronnet* heeft alle prefecten, raden van prefectuur en secretarissen-generaal gelast, zich onmiddelijk te begeven naar de plaatsen, alwaar zij gevestigd zijn.

Het voornaamste blad der monarchalen, ontveinst het gewigt van eenen maatregel, waarbij men zich boven de wet verklaart, geenszins, maar meent, dat de vijandelijke houding der revolutie, gelijk het zich uitdrukt, 's Konings besluit genoegzaam zal wettigen. Het avondblad van de partij *Villèle*, hetwelk steeds het behoud van den wettelijken vorm heeft aangeraden, meent nu, dat men, voor den aanval, vrijmoedig zijn gevoelen in den krijgsraad mag openbaren, maar als het ontwerp eenmaal geregeld is, zonder tegenkanting, tegen den vijand moet optrekken. Genoemd dagblad merkt echter tevens aan, dat de vrijheid der drukpers slechts is opgeheven, niet afgeschaft, en schijnt te willen doen gevoelen, dat deze aangelegenheid, en welligt ook die der verkiezing, eerlang weder op den vorigen voet zal kunnen worden hersteld.

[Bijzondere berigten uit Parijs van 27 julij bevestigen het berigt, dat aldaar geene geringe onrust heerschte; — dat de troepen in menigte in het geweer waren, en zelfs op sommige plaatsen geweld hadden moeten gebruiken. — De constitutionele bladen, die men, in weerwil der ordonnantie, had doen drukken, waren op de straten met luider stemme voorgelezen, doch op den middag had men een begin gemaakt met het in beslag nemen der persen, enz. Men scheen te duchten, dat men de menigte der fabriek-arbeiders tegen het bestuur in het harnas zoude weten te jagen, enz. Aan de hotels van verscheidenen ministers waren, zoo men zeide, de glazen ingesmeten, en dat van prins *Polignac* had eene talrijke gewapende bezetting bekomen.]

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 23sten julij jl.*

Gisteren avond heeft in de nabijheid onzer stad een droevig ongeluk plaats gehad. De officieren van het eskadron kurassiers alhier in garnizoen, begaven zich gisteren, omstreeks half zeven ure, te paard, naar de Wiekerbrug, alwaar zij een partijtje hadden. Bij het naar huis terug keeren reed de ritmeester, kommandant van bovengemeld eskadron kurassiers, vooraf en had het ongeluk vandenkelijk door het donker weder, in eene sloot te geraken, waarin hij het leven verloor. De achteraan komende officieren vonden het paard op den weg, doch misten hunnen chef, welke naderhand in de sloot levenloos is gevonden.

den 1 augustus jl.

Den 27sten is Z. M. de Koning, over Zwolle, naar het Loo teruggekeerd.

Heden ochtend is Z. K. H. de prins *van Oranje* uit Brussel in deze residentie teruggekomen, en dadelijk weder naar Soestdijk vertrokken.

Z. M. de Koning van Wurtenberg, welke den 3den in Parijs de opening van de wetgevende vergadering dacht bij te wonen, is den 31sten in Brussel aangekomen, en heeft dadelijk de terugreis naar zijne Staten voortgezet.

BRUSSEL, *1 augustus jl.*

Men heeft het gerucht verbreid, dat, denkelijk ten gevolge van de gebeurtenissen in Frankrijk, de gouverneurs der provincien van de Nederlanden tegen heden herwaarts waren ontboden, en dat men bevel had gegeven, om eenige troepen aan de grenzen te vereenigen; doch een en ander wordt door het regeringsblad dezer stad als ongegrond verklaard.

HAARLEM, *den 24sten julij jl.*

Gedurende Z. M. verblijf te Zwol heeft hoogsdezelve aldaar onder andere ook de stads armen-inrigting en de onderscheidene lagere scholen bezocht, en hoogstdezelfs bijzondere tevredenheid betuigd over die inrigtingen en over de wijze, waarop het onderwijs gegeven werd.

Den 20sten is Z. M. over Rouveen en Staphorst naar Meppel, en vervolgens naar Assen vertrokken, Den 21sten is Z. M. te Groningen aangekomen, en heeft aldaar den volgenden dag de schutterij en de bezetting in oogenschouw genomen. Z. M. zoude ook de onderscheidene academische en andere openbare inrigtingen bezoeken, en den 23sten vroegtijdig naar Leeuwarden vertrekken.

Overal is Z. M. met de meeste geestdrift en menig vuldige bewijzen van liefde en achting ontvangen.

Z. K. H. de prins *van Oranje*, benevens hoogstdeszelfs oudsten zoon, is den 22sten des morgens met het jagt *de Batavia* te Lemmer aangekomen.

den 31 julij jl.

Omtrent het verder verblijf van Z. M. in de provincie Vriesland leest men in het dagblad van Leeuwaarden, onder dagteekening van den 27sten, het volgende:

» Gisteren voormiddag heeft Z. M. de grietenijen het Bildt en Ferwerderadeel bezocht, en is ten 2 ure terug gekomen, waarna diner ten hove is geweest. Dezen morgen ten 4 ure is Z. M. van hier naar het Loo afgereisd, tot aan Wolvega vergezeld wordende door den heer gouverneur van dit gewest. Overal, waar Z. M. paseerde, gaven de bewoners de hartelijkste blijken hunne gezindheid. Ten allen tijde zal voorzeker het verblijf van Z. M. in ons midden de gelukkigste herinneringen geven, en de zoo menigvuldige blijken van minzaamheid en belangstelling bij alle voorkomende gelegenheden, zoo ongekunsteld geuit, zal gewis bij Vrieslands ingezetenen eenen dankbaren indruk achter laten."

Rotterdam, 28sten julij jl.

Tot de feestvieringen, die te Leeuwarden bij gelegenheid van het bezoek van Zijne Majesteit den Koning en van Hunne Koninklijke Hoogheden den prins *van Oranje* en diens oudsten zoon prins *Alexander*, hebben plaats gehad, heeft eene groote harddraverij behoord, waarbij vier en twintig der vermaardste harddravers van Friesland en andere provincien aan den wedloop deel genomen hebben en de gouden zweep gewonnen is door den landbouwer *Klaas Andries Siccama*, welke die uit handen van prins *Alexander* ontvangen heeft.

ENGELAND.

Londen, *den 31 julij jl.*

De jongste gebeurtenissen in Frankrijk maken alhier eenen diepen indruk, en wekken, vooral uit hoofde van de gevolgen, die dezelve kunnen na zich slepen, de belangstelling in eene groote mate op.

Zoodra het van verschillende kanten gebleken was, dat de onlusten van eenen zeer ernstigen aard waren, heeft men alhier de vraag geopperd, welke houding ons gouvernement in dezen zoude aannemen, en in onze dagbladen is deze belangrijke vraag dadelijk op onderscheidene wijzen beantwoord en uiteengezet. Ook het ministeriele avondblad, aan welks betoogen in zaken van dien aard met reden zeer veel gewigt gehecht wordt, heeft deze aangelegenheid terstond behandeld, en wel, hoofdzakelijk, op de volgende wijze:

» Ons antwoord op de vraag, welke houding Engeland ten opzigte van het omverrewerpen der constitutie in Frankrijk zal aannemen, zal zeer kort wezen: — die houding, welke overeenkomt met Engelands belang en eer. De fransche Koning en zijn ministerie kan het volk niet in den waan brengen, dat Engeland het voortdurend bestaan van hun gouvernement verlangt, met opoffering van de constitutie, of dat Engeland zijne schatten, bloed en eer zal verspillen, om de maatregelen, die zij genomen hebben, te ondersteunen. Het beginsel, om zich niet te bemoeijen met hetgeen in andere Staten voorvalt, zal zonder twijfel in deze zaak even zoo streng gehandhaafd worden, als het bij alle andere gelegenheden, gedurende het beheer van den hertog *van Wellington*, met goed gevolg en tot genoegen des volks, is in het oog gehouden geworden. Indien de fransche natie zich aan de tegenwoordige tuchtiging onderwerpt, en onder eene despotieke monarchie verkiest te staan, laat haar zulks doen; — Frankrijk zal bij de verandering slechts magteloozer, en Engeland sterker worden. Indien het volk opstond, en die magt, die hetzelve zoude hebben ten onder gebragt, versloeg, zoude deze strijd, uit hoofde van de rampen, welke daardoor zouden veroozaakt worden, door Groot-Brittannie met droefheid worden aangezien; doch waarom zoude het britsche gouvernement, zoo lang die strijd zich zal bepalen tot de wettige uitoefening van regten, (want zoo wel het volk als de troon kan wettig verkregene regten hebben) zich in eenen twist mengen, welke, wat ons aangaat, met geen beginsel van zelf-behoud in verband staat."

Na over de benoeming van prins *Polignac* tot hoofd van het fransche ministerie te hebben gesproken, en op de nadrukkelijkst wijze te hebben verzekerd, dat die benoeming niet is toe te schrijven aan den invloed van den hertog *van Wellington*, vervolgt het bedoelde blad aldus.

» Er kunnen gebeurtenissen plaats hebben, welke de tusschenkomst van Engeland in de zaken van Frankerijk vorderen doch die gebeurtenissen moeten van eenen geheel anderen aard wezen. De veiligheid van andere volken zoude in het spel kunnen komen en dan zouden alle natiën in het midden treden; maar zoo de Franschen geene buitensporigheden begaan, en zich zelven regt verschaffen, zonder daden te bedrijven, welke, even als zulks bij eene voorgaande gelegenheid plaats had, de europesche gouvernementen in gevaar brengen, waarom zouden wij dan op eene andere wijze dan door bemiddeling tusschen beide treden?"

In een volgend nummer laat het genoemde ministeriele blad zich omtrent deze aangelegenheid op geene minder opmerkenswaardige wijze uit. Men leest aldaar het volgende:

» Groot-Brittannie beschouwt den strijd met kalmte, maar tevens met smarte. Dit Rijk ziet zonder vrees voor zich zelf den loop eener revolutie, of den voortgang van een zuiver despotiek gezag, want het bezit instellingen, die hetzelve tegen beiden beschermt; maar ofschoon wij voor ons zelven niet beducht zijn, en derhalve onze tusschenkomst onnoodig of ongepast zoude wezen, zoo kunnen wij echter de toekomst niet te gemoet zien, zonder vrees voor anderen. Tot welke ontzettende buitensporigheden zoude de fransche natie kunnen gebragt worden, indien zij in haren stijd de bovenhand bekwam en over hare tegenpartij zegevierde? Moord en doodslag binnen., en roof buitenslands zouden, even als bij eene vroegere gelegenheid, de overwinning der menigte kunnen kenmerken, of, zoo het leger de bevelen des Konings ten uitvoer bragt, en met het zwaard een zuiver despotismus werd tot stand gebragt, zoude dan niet dit zelfde zwaard tegen het buitenland gekeerd moeten worden, om wanneer het bloedvergieten binnenlands een einde heeft genomen, het alleenheerschende gezag staande te houden? Deze bedenkingen, welke zekerlijk gegrond zijn, zijn van het uiterste gewigt.

» Doch het is de pligt van Groot-Brittannie, om niet in het midden te treden, ten zij eenige andere omstandigheden plaats hadden, die deze tusschenkomst noodzakelijk maakten; en die pligt zal niet verwaarloosd worden. Het fransche gouvernement kan niets van Engeland vorderen. Hetzelve heeft een charter omvergeworpen, hetwelk zonder Groot-Brittannie misschien nimmer zoude zijn verleend geworden. Het heeft, in het kort, geene begeerte getoond, om ter instandhouding van de vriendschap met dit Rijk eenig belang op te offeren, al was het ook dat die opoffering door de eer gevorderd werd. Het gouvernement kan dus niet zeggen: „ Help ons, of anders vallen wij ", en verwachten, dat wij hulp zullen aanbrengen. Maar, al was het fransche gouvernement het vriendschappelijkste en gedienstigste van de geheele wereld voor Engeland geweest, ook dan nog zoude het te vergeefs om hulp roepen."

Na voorts betoogd te hebben, dat Engeland geene maatregelen kan ondersteunen, die met geweld, en met verkrachting zoo wel van de gezonde reden als van de regtvaardigheid en de gezworene eeden, genomen zijn, doch ook even min aan het fransche volk hulp zal toebrengen, eindigt het meergenoemde blad op de volgende wijs:

» Wij hopen van ganscher harte, en vertrouwen vastelijk, dat de wijsheid en voorzigtigheid van het britsche gouvernement hetzelve in staat zullen stellen, om de rampen eener fransche revolutie binnen de grenzen van Frankrijk te beperken; doch zoo de nood zulks mogt vorderen, kan Groot-Brittannie zich zelf beschermen. Dit Rijk is gelijk aan een schip van den eersten rang, hetwelk niet als een voor het gebruik ongeschikt vaartuig in de haven ligt, maar tegen wind en water welstand, en met al het noodige aan boord, gereed is, om dadelijk dienst te doen."

Lord *Gower* is door Z. M. als secretaris voor het krijgswezen benoemd, in stede van den heer *Hardinge*, welke als eerste secretaris van en lord-luitenant naar Ierland vertrekt.

De generaal *R. Wilson*, welke onlangs door Z. M. in zijne voorige betrekkingen hersteld is geworden, heeft dezer dagen zijne opwachting bij den Koning gemaakt, en is door hoogstdenzelven op de minzaamste en hartelijkste wijze ontvangen.

FRANKRIJK.

Parijs, *den 25sten julij jl.*

De zeeperfect van Toulon heeft aan het ministerie van marine met de telegraaf berigt gezonden, dat het linieschip *Marengo*, den 15den van Algiers vertrokken, den 23 dezer desavonds te Toulon aangekomen is met vijftien millioen francs aan boord, waarvan twee uit de fransche schatkist en dertien uit de schatkist van den deij van Algiers afkomstig zijn. Die dertien millioen betaan in staven goud en zilver en in gouden muntspeciën.

De admiraal *Duperrè* heeft den 12den uit de baai van Algiers het volgende aan den minister van marine geschreven:

» In mijn laatste verslag van den 9 dezer had ik de eer u te berigten, dat ik op verzoek van den Opperbevelhebber van het expeditie-leger, het fregat de *Jeanne d' Arc* aangewezen had, om den Deij met zijn huisgezin en gevolg te ontvangen en naar Livorno te brengen. *Hussein* heeft daarna verkozen naar Napels gebragt te worden, na alvorens te Mahon quarantein gehouden te hebben. Eergisteren avond is hij scheep gaan en gisteren is kapitein *Lettrè* met hem naar Mahon gezeild.

» Slechts duizend Janitsaren van de bezetting van Algiers heeft men tot op dit oogenblik kunnen inschepen. Ik zal hen met twee vaartuigen naar Smyrna zenden. Ook zal ik een transport gewapend schip met dertien millioen uit de schatkist van den deij van Algiers en met twee millioen uit Frankrijk afkomstig en die aan boord der verschillende schepen van smaldeel bewaard werden, afzenden. De afzendingen zullen achtervolgelijk geschieden.

» Men is bezig met het opruimen der voorraadsmiddelen van Sidi Feratch, die naar Algiers vervoerd worden, en van goederen tot de artillerie en genie behoorende, welke naar Frankrijk worden terug gezonden. Daartoe gebruik ik een groot gedeelte der gabarres en fluitschepen.

» Ik heb de schepen in de haven door eene commissie doen opnemen. Men heeft bij begrooting den staat der magazijnen opgemaakt, om dat de wanorde, waarin zij zich bevinden, niet toelaat, daaromtrent anders te handelen. Ik zal trachten eenige ligte schepen te doen tuigen, om die naar Toulon te zenden, waar zij van nut kunnen zijn. Van groote schepen liggen er een fregat en eene korvet, die afgekeurd zijn ge[illegible] den."

DUITSCHLAND.

Frankfort, *den 23sten julij jl.*

Zoo men berigten uit Bosnie kan vertrouwen, heeft de Grootvizier voor een aanzienlijk corps albanesche opstandelingen moeten wijken en is hij genoodzaakt geweest om versterkingen uit Macedonie af te wachten, alvorens iets offensiefs tegen de oproerigen te beginnen. Men zegt, dat bij het corps van den Seraskier veel ontevredenheid heerscht, en de pachas zelfs geene bijzondere bereidwilligheid toonen om hem in deze moeijelijke oogenblikken to ondersteunen. De zaken in Albanie staan zeer slecht en ook voor wanorde in Bosnie is men beducht.

Frankfort, *den 25sten julij jl.*

Z. M. de Keizer van Rusland heeft aan onderscheidene voorname Turken ridderorden verleend. De geheim-raad en zegelbewaarder van den turkschen divan, *Seid-Suliman-Nedschib*, de bassa en seraskier van het turksche leger *Chosrew*, en de effendi en bijzondere geheimschrijver van den Sultan, *Mustapha*, hebben de order van den witten-adelaar bekomen; de legatieraad *Sarim-effendi*; de overste der kavallerie *Hafis aga*, en de overste der infanterie *Namik-effendi* hebben de St. Stanislaus-orde van de derde klasse, en de escadron-commandanten *Behri aga* en *Aliga-aga* van de vierde klasse verkregen.

—Uit Ancona 9 julij, wordt gemeldt, dat de russische en engelsche commissarissen, welke met de nadere bepaling der grenzen van den nieuwen griekschen Staat belast zijn, aldaar

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG, den 25sten December 1830.

waren aangekomen, en, gelijk men verzekerde, onverwijld de hun opgedragene last zouden ten uitvoer gaan brengen.

Men had vernomen, dat onderscheidene battaillons engelsche troepen, op de ionische eilanden werden ingescheept, om naar Maltha te worden overgevoerd. Sommigen wilden aan dezen maatregel een bijzonder staatkundig doel toeschrijven, doch deze meening vond geenszins bijval, en men beschouwde de bedoelde beweging als niets anders dan eene gewone garnizoens-verwisseling. Naar luid dezer berigten zouden zich in Calabrie wederom talrijke rooverbende vertoonen.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Dec. 22—schip *Sophia*, S. McGeorge, van Soerabaija den 12den december, passagiers: de heeren Van Meteren Brouwer, A. H. Hes, Gillerons, kapitein De la Chanij en adj. inspecteur Felet.—schoener *Sorles*, J. Deighton, van Ternate den 8sten november.

Dec. 23—Eng. schip *Medina*, W. Pace, terug van het eiland Onrust.

Vertrokken.

Dec. 22—Hamburgsch schip *Sophie*, H. Spliedt, naar Hamburg, passagiers: de heeren G. D. de Bocarmé en F. E. von Brinckman.

Dec. 23—brik *Bianhong*, Malle, naar Cheribon.

Dec. 24—Eng. brik *Sophia*, F. Bedown, naar Sinkapoer.

SAMARANG.

Aangekomen.

Dec. 15—schip *Boeroeng Lassum*, Tan Tongseeng, van Riouw den 22sten november.

Dec. 16—brik *Oewie Goanseeng*, Oei Tam, van Riouw den 22sten december.—brik *Tjong Goan*, Oei Tengkauw, van dito den 22sten dito.

Vertrokken.

Dec. 16—bark *Anna Augustina*, J. F. Samuels, naar Soerabaija, passagiers: mevrouw Tendal en kind.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Geene.

Vertrokken.

Dec. 14—schip *De Stad Rotterdam*, C. Poort, naar Rotterdam.

Dec. 17—schip *Mastoor*, Sech Hamid Bin Said Basandit, naar Grissee.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende brengt bij deze, namens de Hoofdkommissie van Onderwijs, ter kennis van de belanghebbenden, dat het beheer van 's Gouvernements dag- en kostschool voor jonge jufvrouwen te Batavia, provisioneel, en gerekend van af primo januarij aanstaanden, zal zijn opgedragen aan de adjunct directrice bij dezelve, mejufvrouw *A. Guex de Coudraij*, aan wie degenen, die kinderen of pupillen op die school wenschen geplaatst te zien, zich ten dien einde zullen dienen te adresseren.

De Secretaris der Hoofd-komm. van Onderwijs,
HORRA SICCAMA.

Batavia, *den 24sten dec. 1830.*

—De weeskamer te Soerabaija herinnerd, krachtens resolutie van den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade, d. d. 7 april 1829 no. 60, degenen welke bij haar gelden op vastigheden geleend hebben, aan de voldoening der onder ultimo dezer maand, daarop te verschijnen renten.

Namens de weeskamer.
De Secretaris,
OOSTHOEK.

Soerabaija, *den 18den dec. 1830.*

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo de regtbank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging te Palembang, aan den in deze residentie woonachtigen arabier *Said Zin Bin Aloewi Bafakë*, heeft verleend citatie bij edicte tegen den zich thans te Cheribon, of elders op Java bevindenden, te Palembang woonachtigen arabier *Sech Achmat Bin Abdal Rachman Soeweé*, om zich over des eischers goederen en gelden te verantwoorden.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij de regtbank voornoemd, mits dezen dagvaard den voornoemden arabier *Sech Achmat Bin Abdul Rachman Soeweé*, om in persoon binnen den tijd van vijf maanden te compareren, gerekend van heden, of op den zeven-en-twintigsten februarij aanstaanden ter openbare rolle van gemelden raad, om des eischers eisch aantehooren en zien procederen als naar regten, sub poene van bij non-comparitie bij defaut te worden gecondemneerd.

Aldus geaffìcheerd en gepubliceerd te Palembang, den zeven-en-twintigsten september 1830 en geinsereerd in de javasche courant.

De deurw. en gezw. expl. voornoemd,
W. VAN DE WEETERINGE BUIJS.

—Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal R. O. bij denzelven raad in dato 15 dezer, gedaan verzoek, heeft verleend het eerste default en de profijten van dien regtens, admissie tot het doen eerste tweede citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op eene som van [illegible] *guldens en [illegible]tachtig cent*, voortgesproten uit den insolventen boedel van wijlen den Arabier *Sech Achmat Bin Abdul Galik bin Waber*, waarvan bij vonnis van voornoemden raad, in der tijd geen toewijzing aan iemand is gedaan.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, mits dezen voor de tweede maal dagvaard, alle die genen welke vermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretentie op de hierbovengemelde som te hebben, om in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den 26sten januarij 1831, des morgens ten half acht uren, ten einde het eerste default te purgeren hun vermeend regt en pretentie te institueeren en aan te hooren zoodanigen eisch en conclusie als door den fiskaal R. O., ten rolle van den 15den dezer, is gedaan en genomen tot toewijzing van meergemelde som aan den lande, daarop te antwoorden, en voorts te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten dat zij van hun regt en pretentie zullen worden verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, van de puije voor het raadhuis, te Samarang den 18den december 1830.

De deurw. en gezw. expl. voornd.
A. PIJL.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 27sten december 1830.

Voor het kantoor van gebroeders *Ellbracht*, van fijne kust lijnwaden, bestaande uit: wit en blaauw moorris, chitzen, sarongs, en kleedjes, paleakatsche roode en blaauwe neusdoeken, ginghams, tafeldoek, blaauwe nankings, grove kusthembden, fijne sokken, komijnzaad, zeilgaren en andere touwwerk, blad ijzer, blanco chinesche schrijfboeken, bier en wijn glazen; alsmede eenige ambonsche houten ronde tafelplanken.

Op dingsdag den 28sten december 1830.

In het lokaal der Beurs, voor rekening van diverse personen, van wagens, paarden, diverse lijnwaden, en eene partij jatiehoute balken.

Op woensdag den 29sten december 1830.

In den tuin van wijlen den heer Mr. *Sebastiaan van de Graaf*, op Tanabang, van eenige huismeubelen, kleederen en linnegoed, hollandsche, fransche, engelsche, hoogduitsche en latijnsche boeken, wagens, bendie-paarden, buffels, geiten en eenige padie, mitsgaders eene aanzienlijke partij houtwerken, als: deur en vengster kosijnen, balken, ribben en wesmeer.

Op donderdag den 30sten december 1830.

Voor de pakhuizen van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij, van witte, blaauwe, zwarte en gedrukte katoenen, katoen servetgoed, lakens, tapijten, wit lint, wasdoek, vengsterglas, spijkers, touwwerken, rozenwater, rozenolie, en eenige vaten zwaar bier, zoomede eenige beschadigde goederen.

Op vrijdag den 31sten december 1830.

Voor het negotiehuis van *Thornton en West*, op de Voorrei, van europesche chitzen, muselinen, engelsch leer, witte linnen, koussen, handschoenen, petjes, paijongs, pleet- en glaswerken, messen en vorken, ijzer, spijkers en spijkers-ijzer; alsmede eenige zeer fraaije convex spiegels, enz.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

J. van Dijk, heeft per het schip DIEDERIKA,

kapitein *J. Hector*, van Bengalen ontvangen; roode-, witte- en zwarte casimiere schwals, cardamon, enz.

—Op donderdag den 30sten dezer, zal, te Buitenzorg, publieke vendutie gehouden worden, van huismeubelen, wagens en paarden, toebehoorende aan majoor *Morel de Tangerij*.

—Op maandag den 17den januarij 1831, zal ter plaatse alwaar op dien dag vendutie zal worden gehouden, ten overstaan van eene kommissie uit den Raad van Justitie te Batavia, krachten appointement condemnatoir van den zelven raad, de dato 16 september 1830, ter instantie van den advokaat Mr. *P. C. Ardesch*, als zoodanig agerende voor en van wege de inlandsche vrouw *Njai Adjie Tanking*, bij executie worden verkocht de navolgende vastigheden, toebehorende aan *J. Bonte*

1°. Zeker stuk zaai- en weiland, gelegen omtrent 6½ uurgaans zuidwaarts buiten deze stad, boven de gewezene veldschans Tangerang in het Tangerangsche distrikt, en in het westerveld het 2de deel van het blok R, sub no. 37, 38, 39, 40 en 41, bij de verponding doorloopende onder no. 5,555.

2°. Zeker stuk wei- en zaailand, genaamd Gondrong, gelegen omtrent 3½ uurgaans zuidwaarts buiten deze stad, in het westerveld het 2de deel van het blok R, sub no. 42.

3°. Zeker stuk zaai- en boschland, genaamd Pondok Koesambie, gelegen omtrent 2½ uurgaans zuidwaarts buiten deze stad, bezuiden de Mokervaart of in het westerveld, het 2de deel van het blok R, sub no. 44, bij de verponding doorloopende onder no. als boven.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie, of toezegging op voornoemde vastigheden, zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkoping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend,

De eerste gezw. expl. bij den raad van justitie te Batavia,
SCHOUTEN.

—Op maandag den 17den januarij 1831, zal, door vendumeesteren ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, ter instantie van den advokaat Mr. *P. C. Ardesch*, voor en van wege *Khouw Tjoenko*, krachtens vonnis diffinitief van denzelven raad, de d.d. 25 november 1827, bij executie worden verkocht, de ondervolgende champangs.

Een champang, gemerkt no. 53, groot 10 kojangs; een dito dito no. 65, groot 10 kojangs; een dito dito no. 40, groot 9 kojangs; een dito dito no. 73, groot 10 kojangs.

Indien niemand mogt zijn die eenig regt, actie of toezegging op voornoemde champangs, zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

De eerste gezworen exploiteur bij den raad van justitie te Batavia,
SCHOUTEN.

—Te koop bij *Forestier* & *Co.*, wissels op Londen of Nederland, zilver en goude Spaansche Matten,
24 december 1830.

—For Sale, Bills on London or Holland, Spanish Zilver Dollars and Spanish Doubloon, Apply to
FORESTIER & CO.
24th, december 1830.

—De verkoop van het schip ROSALIE, zal op den 30sten dezer, geen plaats hebben.

GEBOORTEN.

Heden verloste zeer voorspoedig van eene dochter, mijne geliefde echtgenoote.

G. M. DEGENT.

Noesakambangan, *den 17den nov. 1830.*

STERFGEVALLEN.

Den 14den dezer overleed alhier, in den ouderdom van 34 jaren, de 2de luitenant adjudant *F. A. Schnorbusch*.

Eervolle wonden in de velden van Waterloo bekomen, de aldaar verdiende verkregene Militaire Willems Orde 4de klasse, en de strengste volharding, gedurende den ganschen oorlog op Java, beheizen den lof van dezen officier, terwijl zijn verlies door elk zijner kamaraden oprecht betreurd wordt.

Die op deszelfs nalatenschap iets te pretenderen heeft, of daaraan verschuldigd zijn mogt, wordt om opgaaf of voldoening verzocht, voor den 31sten januarij 1831.

De kommissarissen in den boedel.

Soerabaija, *den 17den dec. 1830.* HAVINGA, *2de luitenant.* VAN POPPEL, *2de luit.*

—Ons dochtertje in welks geboorte wij ons op den 13den dezer mogten verheugen, werd ons heden tot onze bittere smart door den dood ontrukt.

H. DöBEL.
E. M. C. DöBEL geb. *Poloni*

Batavia, *den 22sten december 1830.*

NAGELATEN BOEDELS.

Krachtens autorisatien van den raad van justitie alhier de insolvent bevondene boedels van wijlen Mr. *Sebastiaan van de Graaff*, oud raad van financien, laatst op wachtgeld, *Johan Anthonie Bogaardt*, in leven secretaris en boekhouder van het vendu-departement te Soerabaija, *Christiaan Anthony Fisscher*, tweede kommies bij de algemeene rekenkamer, *Pieter Goedert* concierge ten gewezen residentie kantore alhier, *Pieter Heunfeld*, onderschout, *Daniel Willems*, *A. Boonemmer*, *Hendrik Harries* en *C. Millien*, particuliere personen en den chinees *Tjiong Tianlok*, gewezen kalkbrander te Batavia, aan den ondergeteekende sequester en curator adlites overgegeven zijnde, worden mits deze allen en een iegelijk, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan gedachte insolvente boedels, verzocht, daarvan binnen drie maanden, na dato dezer, aangifte of betaling te komen doen ten bureele van

Batavia, *23 december 1830.* *Den sequester en curator voornoemd,* FOCQUIN.

POST-KANTOOR.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia pakketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amboina,	*Ned. schip Joh. Maria Wilhelmina,*	Tauwer.
Bencoelen,	*dito brik Allen,*	A. Riggs.
Timor-Koepang,	*dito brik Foengfie,*	Lim Tianpin.
Muntok,	*dito brik De Snoek,*	Intje Amien.

Batavia, *den 23sten dec. 1830.* *De Postmeester* P. A. BIK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Passagie naar Bordeaux, met het schoon snelzeilend Fransche schip ALEXIS, kapitein *Géiot*, wel ingerigt voor passagiers, en vertrekken in den loop van aanstaande maand, te bevragen bij

N. CEZARD.

Batavia, *24 december 1830.*

VERTREKKENDE PERSONEN.

Ds. *C. P. Lammers van Toorenburg* en familie verlaten Java.

—*Auguste Petel* vertrekt naar Europa.
Batavia, *24 dec. 1830.*

—*N. van Meesteren Brouwer* verlaat Java.

—Mevrouw de weduwe *Cannaarts* en dochter, vertrekt naar Nederland, en laat als hare gemagtigden de heeren *A. L. Frantse* en *D. H. Cannaarts*.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

—Indien er zich te Ternaten, te Menado, of op eenige andere plaats in Nederlandsch Indie, nog mogten bevinden, kinderen of andere wettige afkomelingen van wijlen *Dirk van den Broek*, getrouwd geweest met *Boudynda Vogelsang*, en van wijlen *Samuel Steenlandt van den Broek*, getrouwd geweest met *Helena* of *Magdalena Tampilang*, zoo worden dezelve uitgenoodigd om ten kantore van de ondergeteekenden, in duplo te zenden, voor den 31sten december 1832, geboorte actens en de bewijzen van het afsterven hunner voorouders als ook een volledige volmagt om hen te representeren, bij de likwidatie eener nalatenschap in Nederland, en bij welke zij lieden geinteresseerd zijn: zullende de ondergeteekenden als dan zorg dragen dat de ingekomen documenten, ter plaatse der afrekening in aanmerking worden genomen, terwijl na den voorschreven 31 december 1832, over de gemelde nalatenschap naar bevind van zaken en ingevolge de voorschriften der wet zal worden gedisponeerd.

TEN BRINK, REIJNST en GIJSING.

Batavia, *24 december 1830.*

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.